

DZIESIĘCIOLECIE POLSKIEGO TOWARZYSTWA MECHANIKI TEORETYCZNEJ
I STOSOWANEJ

JERZY MUTERMILCH (WARSZAWA)

W dniu 13 marca 1958 roku odbyło się w Warszawie zebranie członków założycieli Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej. Koncepcję Towarzystwa i projekt statutu opracowało grono profesorów w składzie: W. WIERZBICKI, W. NOWACKI, J. MUTERMILCH, Z. KĄCZKOWSKI, H. WALDEN, W. URBANOWSKI. Występujący w imieniu Komitetu Organizacyjnego profesorowie: W. NOWACKI, W. OLSZAK i W. WIERZBICKI zwrócili się do 121 pracowników nauki z całej Polski z prośbą o wyrażenie zgody na przyjęcie godności członka założyciela Towarzystwa i o przybycie na wspomniane wyżej zebranie. Spośród zaproszonych przybyło na zebranie 71 osób, ponadto zaś 22 osoby nadesłały pisemny akces do grona członków założycieli, które w ten sposób objęło 93, a w terminie nieco późniejszym 117 osób.

Zebranie członków założycieli zagał prof. W. OLSZAK. Omówił on główne cele organizowanego Towarzystwa, które ma stworzyć bodźce dla rozwoju mechaniki, zwłaszcza w ośrodkach naukowych pozawarszawskich, i stać się krajowym odpowiednikiem międzynarodowego stowarzyszenia IUTAM (International Union of Theoretical and Applied Mechanics).

Idea powołania Towarzystwa, przedstawiona w okresie przygotowań organizacyjnych na Konferencji Zakładu Mechaniki Ośrodków Ciągłych IPPT PAN, na Konferencji Zakładu Mechaniki Cieczy i Gazów IPPT PAN oraz w Komitecie Inżynierii Lądowej PAN, spotkała się z ogólnym uznaniem również i na zebraniu członków założycieli, które na przewodniczącego obradom powołało prof. W. NOWACKIEGO.

Po zatwierdzeniu statutu zebranie członków założycieli powołało jednogłośnie prof. W. WIERZBICKIEGO na przewodniczącego Zarządu Głównego PTMTS.

Nowo wybrany przewodniczący oświadczył, że ceni sobie wysoko ten wybór ze względu na poważną rolę, którą odgrywa mechanika w Polsce, i że na pierwszym miejscu prac Zarządu widzi aktywizację ośrodków naukowych pozawarszawskich, które z powodu oddalenia od PAN znajdują się w trudniejszych warunkach niż Warszawa. Mówiąc o kierunku prac Towarzystwa, prof. W. WIERZBICKI wyraził pogląd, że powinno ono zainteresować się doprowadzeniem osiągnięć nauki do praktyki. Podkreślił przy tym względność granicy między mechaniką teoretyczną i stosowaną. Na przykład dla inżyniera — zdaniem prof. W. WIERZBICKIEGO — praktyką są wskazówki udzielane przez niego robotnikom,

a teorią wiedza zaczerpnięta w politechnice; dla profesora praktyką jest to, co przekazuje studentom, a teorią szerokie dziedziny matematyki, mechaniki i fizyki, z których korzysta w swej pracy badawczej. Każdy uczony jest jakby ogniłem pionowo zawieszonym łańcucha, w którym wyżej położone ogniwo stanowi teorię, a niżej położone — praktykę. Na takie ogniwa łańcucha, a więc na wprowadzanie osiągnięć nauki do praktyki, zwracano u nas po wojnie za mało uwagi. Polskie Towarzystwo Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej mogłoby spowodować poprawę w tej dziedzinie.

Te słowa pierwszego naszego prezesa, wypowiedziane w momencie powstania Towarzystwa, wydają się godne przypomnienia i dziś — po 10 latach jego istnienia — jako nadal i zawsze chyba aktualne.

Do pierwszego Zarządu, jako członkowie, wybrani zostali przez zebranie członków założycieli profesorowie: W. NOWACKI, W. OLSZAK, F. MISZTAŁ, Z. KĄCZKOWSKI, K. ZARANKIEWICZ, J. NALESZKIEWICZ i T. PEŁCZYŃSKI. Ponadto do Zarządu Głównego weszli jako wybrani na organizatorów Oddziałów: prof. J. MUTERMILCH (Warszawa), prof. J. SZMELTER (Łódź), prof. J. LITWINISZYN (Kraków), prof. S. OCHEŃDUSZKO (Gliwice), doc. A. MITZEL (Wrocław), z-ca prof. J. SUŁOCKI (Szczecin), prof. E. KARAŚKIEWICZ (Poznań) i prof. M. PIĄTEK (Gdańsk).

Pierwszym przewodniczącym Głównej Komisji Rewizyjnej został prof. Z. KLĘBOWSKI, a jej członkami profesorowie Z. WASIUTYŃSKI i S. ZIEMBA.

Zatrzymałem się nieco dłużej na opisie zebrania członków założycieli naszego Towarzystwa, zebranie to było bowiem początkiem naszej dziesięcioletniej historii.

Wszystkie 8 Oddziałów Towarzystwa zorganizowano w ciągu 1958 roku, przy czym liczba członków Towarzystwa przekroczyła w początku 1959 roku o 100% liczbę członków założycieli, co dowodzi, że środowiska naukowe poparły nowo powstałe Towarzystwo i że poszczególne Oddziały wykazały się dużą prężnością organizacyjną. Ze zrozumiałych względów najliczniejszy był Oddział Warszawski (30% całego Towarzystwa), najmniej liczny był Oddział Szczeciński (10 członków). Rozwój ilościowy Towarzystwa w okresie dziesięciolecia przedstawia tabl. 1 (1). Drugie zestawienie ilustrujące liczbowo rozwój Towarzystwa przedstawia jego budżety w tymże okresie.

Tablica 1. Liczby członków Towarzystwa

Oddział	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967
Gdańsk	32	42	43	39	39	40	42	42	42	37
Gliwice	26	34	43	50	55	51	45	57	58	59
Kraków	13	37	40	48	51	52	53	56	57	58
Łódź	14	16	19	22	20	25	25	26	25	30
Poznań	28	29	29	28	38	38	40	46	47	50
Szczecin	10	15	14	17	18	21	23	25	25	25
Warszawa	71	92	99	101	101	115	121	132	144	144
Wrocław	18	18	31	36	45	46	50	55	55	56
Razem	212	283	318	341	367	388	399	439	453	459

(1) Wszystkie dane statystyczne i sprawozdawcze dotyczą okresu od 1958 r. do końca 1967 r.

Tablica 2. Kształtowanie się budżetu Towarzystwa

Rok	W p ł y w y			W y d a t k i	
	Dotacja PAN	Inne dotacje	Dochody własne: składki, od 1964 r. odpłatność za uczestn. w sympozjach i sprzedaż wydawnictwa	Razem	Łącznie na adm., popularyzacje wiedzy i wydawnictwa
1958	101 000,—	45 000.—*)	—	146 000,—	80 355,—
1959	146 000,—	29 000.—**)	14 730,—	189 730,—	171 000,—
1960	210 000,—	40 000.—**)	16 550,—	266 550,—	259 529,—
1961	220 000,—	5 000.—***)	19 880,—	244 880,—	202 748,—
1962	220 000,—	30 000.—****)	25 000,—	275 000,—	219 736,—
1963	152 000,—	—	21 745,—	173 745,—	298 731,—
1964	350 000,—	—	103 720,—	453 720,—	501 400,— ^{o)}
1965	355 000,—	—	45 500,—	400 500,—	456 630,— ^{o)}
1966	355 000,—	—	82 000,—	437 000,—	459 108,— ^{o)}
1967	491 222,—	—	71 684,—	562 906,—	437 965,—

*) Dotacja Towarzystwa Rozwoju Ziemi Zachodnich,

***) Dotacja Rady Narodowej dla Oddziału w Gliwicach,

****) Dotacja Politechniki Częstochowskiej dla Oddziału w Gliwicach,

o) Różnicę między sumą wydatków a wpływami pokryto z rezerw zaoszczędzonych w poprzednich latach.

Należy przy tej okazji stwierdzić, że podstawą finansową Towarzystwa była (i jest nadal) dotacja PAN. Wzrost tej dotacji, równoległe z rozszerzaniem się działalności Towarzystwa, jest dowodem życzliwej opieki, którą władze PAN otaczały nasze Towarzystwo, i uznania dla jego osiągnięć.

Skład osobowy władz Towarzystwa w okresie dziesięciolecia przedstawia się następująco.

Przewodniczącym Zarządu Głównego był aż do swej śmierci prof. W. WIERZBICKI. W maju 1965 r. został na to stanowisko wybrany przez Zjazd Delegatów prof. J. MUTER-MILCH.

Vice-przewodniczącymi Zarządu Głównego byli w różnych okresach profesorowie: W. NOWACKI, W. OLSZAK, J. SZMELTER, Z. BRZOSKA (pierwszy z nich przez cały okres 10-lecia).

Pierwszym sekretarzem generalnym był prof. Z. KĄCZKOWSKI, po nim funkcje te pełnili kolejno: prof. J. SZMELTER, prof. Z. OLESIAK i prof. B. STANISZEWSKI.

Funkcje skarbnika Zarządu Głównego pełnili kolejno: prof. K. ZARANKIEWICZ, doc. A. KACNER, doc. A. SAWCZUK, doc. W. SZCZEPIŃSKI, doc. Z. OSIŃSKI.

Główniej Komisji Rewizyjnej przewodniczyli: prof. Z. KLĘBOWSKI i prof. Z. WASIUTYŃSKI — ten ostatni przez cały prawie okres dziesięciolecia.

Przewodniczącymi Zarządów Oddziałów byli:

Gdańsk — prof. M. PIĄTEK, prof. R. KAZMIERCZAK, dr P. WILDE, dr E. BIELEWICZ, Gliwice — prof. M. JANUSZ, prof. J. DIETRYCH, prof. O. POPOWICZ, prof. K. KUTARBA,

Kraków — prof. A. SAŁUSTOWICZ, prof. J. WALCZAK, prof. W. BOGUSZ, prof. M. ŻYCKOWSKI,

Łódź — prof. J. SZMELTER, prof. Z. PARSZEWSKI,

Poznań — prof. E. KARAŚKIEWICZ,

Szczecin — prof. K. LISOWSKI, dr J. KORJAŃ, dr J. MIERZEJEWSKI,

Warszawa — prof. J. MUTERMILCH, prof. Z. KĄCZKOWSKI,

Wrocław — doc. A. MITZEL, prof. M. SĄSIĄDEK, doc. R. MROMLIŃSKI, prof. O. DĄBROWSKI.

Zjazdom Delegatów przewodniczyli kolejno profesorowie: A. SAŁUSTOWICZ, E. KARAŚKIEWICZ, M. JANUSZ, A. CYBULSKI, I. KISIEL, J. MUTERMILCH, R. KAZIMIERCZAK, M. ŻYCKOWSKI, J. DIETRYCH.

Sekretariat Towarzystwa od chwili jego powstania spoczywa w rękach p. H. ROSIŃSKIEJ.

PTMTS nadało przewidzianą w statucie godność członka honorowego dwu wybitnym uczonym, zasłużonym dla rozwoju mechaniki. Są to mianowicie: prof. W. BURZYŃSKI i prof. B. STEFANOWSKI. Godność członka honorowego zagranicznego otrzymał prof. P. R. SETH z Indii.

W ciągu 10 lat swego istnienia PTMTS straciło niestety wielu swych aktywnych członków. Oto lista kolegów, których śmierć wyrwała z naszego grona, ale którzy żyją w naszej pamięci: prof. L. BALLESTAEDT, prof. W. BUDRYK, prof. K. ZARANKIEWICZ, prof. Z. KLĘBOWSKI, prof. W. URBANOWSKI, doc. S. BARCZYK, doc. P. ŻMIJEWSKI, prof. A. KACNER, prof. L. SUWAŁSKI, doc. H. BUZUN, prof. W. WIERZBICKI, dr M. KWIATKOWSKI, prof. M. DAMASIEWICZ, prof. M. KRZYŻAŃSKI, prof. K. LISOWSKI, dr Z. PEŁKA, prof. A. SAŁUSTOWICZ.

Przechodząc do omówienia działalności naukowej PTMTS przypomnieć wypada, że celem Towarzystwa jest zgodnie ze statutem «krzewienie i popieranie rozwoju mechaniki teoretycznej i stosowanej». Za nauki wchodzące w zakres zainteresowań Towarzystwa uznano przy tym: mechanikę punktów materialnych, mechanikę ciała sztywnego, mechanikę ciała stałego odkształcalnego, mechanikę budowli, wytrzymałość materiałów, teorię konstrukcji, mechanikę cieczy i gazów. Dołączono do tej listy również termodynamikę.

Najpowszechniejszą formą realizacji zadań Towarzystwa stały się zebrania naukowe w Oddziałach. Zebrań tych — nie licząc sympozjów, seminariów i kursów — odbyło się w okresie dziesięciolecia we wszystkich Oddziałach łącznie ponad 500. Referowane były na tych zebraniach prace z reguły niepublikowane, po czym odbywała się dyskusja. Przeglądając sprawozdania z tych zebrań widzimy wśród referentów zarówno najwybitniejszych uczonych polskich (a w pewnej liczbie i zagranicznych), jak i przedstawicieli młodzieży naukowej, dla których referat na zebraniu Towarzystwa był nieraz pierwszym krokiem w ich karierze.

Warto podkreślić, że liczba zebrań naukowych, będąca wprawdzie niedoskonałym, ale wymiernym wskaźnikiem aktywności Oddziałów, rozkłada się na większość Oddziałów dość równomiernie i niezbyt zależnie od liczby członków (tabl. 3). Należy z uznaniem podkreślić, że w małych liczebnie Oddziałach odbywa się przeciętnie nie mniej zebrań naukowych niż w Oddziałach dużych. Świadczy to niewątpliwie o tym, że główna idea założycieli Towarzystwa, mianowicie ożywienie i uaktywnienie wszystkich ośrodków naukowych w kraju, znajduje swe odbicie w działalności Towarzystwa.

Tablica 3. Liczba zebrań naukowych

Oddział	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967
Gdańsk	—	—	—	3	6	4	3	2	4	4
Gliwice	2	9	11	9	9	9	8	7	9	7
Kraków	1	5	9	10	7	6	3	5	7	5
Łódź	1	4	9	7	7	8	8	8	7	6
Poznań	2	4	8	4	6	5	4	7	6	6
Szczecin	3	7	5	6	8	10	9	9	9	8
Warszawa	3	3	7	10	12	10	11	9	8	6
Wrocław	4	7	7	8	8	7	8	9	7	6
Razem	16	39	56	57	63	59*)	54*)	56	57	48

*) Liczba zebrań naukowych zaczęła zmniejszać się od czasu rozwinięcia się innych form działalności (sympozyja, seminaria, kursy, konkursy).

Analiza tematyczna referatów wygłaszanych na zebraniach naukowych jest bardzo trudna do przeprowadzenia ze względu na dość często występujące wątpliwości w sprawie zaliczenia ich do tej lub innej grupy. Rezygnując więc z ilościowego podziału tematycznego referatów, ograniczyć się trzeba do pewnych stwierdzeń ogólnych.

Ze spisu referatów wynika niewątpliwie, że wszystkie działy mechaniki leżące w sferze zainteresowań Towarzystwa, jak również nauki pokrewne (np. matematyka stosowana), znajdują swe miejsce w tematyce zebrań naukowych, choć oczywiście w niejednakowym stopniu. Jest to zresztą objaw całkowicie zrozumiały i związany z różną liczebnością reprezentantów poszczególnych działów mechaniki w naszym Towarzystwie.

Tak więc, liczba referatów z zakresu mechaniki teoretycznej jest zdecydowanie mniejsza niż prac z zakresu mechaniki stosowanej.

Wśród prac z mechaniki stosowanej najliczniej reprezentowana jest stereomechanika, o wiele zaś słabiej hydromechanika, aeromechanika i termodynamika.

Z punktu widzenia przeznaczenia technicznego przeważającą liczebnie grupę stanowią prace o znaczeniu ogólnym, nie związane wyraźnie z żadnym działem techniki. Następną liczną grupą — to prace związane z konstrukcjami maszynowymi, lotniczymi, okrętowymi i budowlanymi. Małą grupę stanowią prace związane z górnictwem i hutnictwem.

Referaty na zebraniach naukowych wygłaszane były w ogromnej większości przez członków Towarzystwa; ok. 5% referatów wygłosili uczeni zagraniczni.

Przedmiotem referatów były w przeważającej większości własne prace naukowe referentów, znacznie rzadziej referaty przeglądowe, przedstawiające rozwój i stan poszczególnych dziedzin mechaniki.

Frekwencja na zebraniach naukowych kształtuje się oczywiście różnie w zależności od tematyki i zainteresowań środowiska. Przeciętnie w zebraniach naukowych bierze udział 20 osób.

Ważnym elementem zebrań naukowych jest dyskusja nad przedstawianymi pracami. Ze sprawozdań wymieniających liczbę dyskutantów wynika, że dyskusje bývają często bardzo żywe. Są one okazją do wymiany doświadczeń i poglądów, tym cenniejszej i owocniejszej, że odbywającej się w gronie reprezentującym różne — choć pokrewne — dyscypl-

liny naukowe. Dyskusje te są też nieraz próbą ogniową, przez którą przechodzą nowe wyniki badań referowane na zebraniu.

Obok zebrań naukowych szeroko stosowaną formą działalności Towarzystwa stały się sympozja i seminaria naukowe, organizowane przez poszczególne Oddziały. Jest przy tym rzeczą godną podkreślenia, że akcja ta nabrała cech systematyczności. Wiele Oddziałów organizuje mianowicie co parę lat sympozja z tego samego działu nauki, wybranego oczywiście zgodnie z głównymi zainteresowaniami danego ośrodka. Wytwarza się w ten sposób pewnego rodzaju specjalizacja naukowa Oddziału, co wydaje się zjawiskiem pożytecznym. Tego rodzaju systematycznie powtarzane sympozja na ten sam temat stały się już tradycyjnymi imprezami naukowymi, podczas których dokonuje się aktualnego przeglądu osiągnięć w danej dziedzinie nauki. Sympozja takie są niewątpliwie ważnym czynnikiem stymulującym działalność placówek naukowych.

Spośród sympozjów, których liczba w okresie dziesięciolecia przekroczyła już 30, wymienić tu można przykładowo tylko niektóre, rozpoczynając od wspomnianych już sympozjów okresowo powtarzanych.

Oddział Wrocławski: sympozja z zakresu reologii, zgrupowane w sekcjach: reologii metali i polimerów, reologii betonu i konstrukcji, reologii gruntów oraz zagadnień ogólnych.

Oddział Poznański: co 2 lub 3 lata sympozja i seminaria na temat drgań nieliniowych.

Oddział Warszawski: sympozja na temat elastooptyki i jej zastosowań, rozszerzone ostatnio do zakresu badań doświadczalnych w mechanice ciała stałego.

Oddział Krakowski: sympozja o tematyce związanej z górnictwem i hutnictwem oraz konferencja na temat dynamiki maszyn.

Oddział Gdański: sympozja na temat konstrukcji cienkościennych, konstrukcji wiszących oraz filtracji cieczy w ośrodkach porowatych.

Oddział Gliwicki: coroczne konwersatoria na różne wybrane tematy z mechaniki, a także sympozja na temat entropii i egzergii oraz na temat zastosowania maszyn matematycznych w mechanice.

Oddział Łódzki: sympozjum na temat zagadnień stateczności.

Oddział Szczeciński: sympozjum na temat dynamiki ciał sprężystych.

Pewna liczba sympozjów i seminariów była wynikiem współpracy między Oddziałami Towarzystwa, jak np. sympozjum techniki wibracyjnej organizowane przez Oddziały Gdański i Krakowski.

Rozmiary i znaczenie sympozjów, jako form działalności Towarzystwa, widać z następujących danych liczbowych: liczba referatów wygłoszonych na sympozjach jest prawie o 50% większa od liczby referatów na zebraniach naukowych, a liczba uczestników sympozjów wynosi przeciętnie ok. 90 osób.

Osobnego omówienia wymagają wydawnictwa naszego Towarzystwa.

Początki były skromne. Od końca 1958 r. do 1963 r. wydawano co kwartał Biuletyn PTMTS (w formie powielanej), zawierający informacje o działalności Towarzystwa oraz o innych sprawach interesujących jego członków.

Po przeszło dwuletnich staraniach, w 1963 r. zaczęło się ukazywać wydawnictwo *Mechanika Teoretyczna i Stosowana*, jako stały organ naukowy Towarzystwa.

Zgodnie z przyjętymi założeniami, na treść zeszytów tego wydawnictwa składały się oryginalne prace naukowe teoretyczne i doświadczalne, referaty przeglądowe, komunikaty

naukowe, informacje bibliograficzne oraz dział pn. Biuletyn PTMTS zawierający informacje i sprawozdania z działalności Towarzystwa, kongresów, sympozjów i zjazdów naukowych.

Do 1967 r. *Mechanika Teoretyczna i Stosowana* była tzw. wydawnictwem ciągłym, przekształconym następnie w kwartalnik o objętości 40 arkuszy rocznie.

Przewodniczącym Rady Redakcyjnej tego kwartalnika był prof. W. WIERZBICKI, a obecnie jest prof. J. LITWINISZYN, na czele zaś Komitetu Redakcyjnego stali kolejno: prof. A. KACNER, prof. Z. OLESIAK, doc. W. SZCZEPIŃSKI, aktualnie stanowisko to zajmuje doc. S. ZAHORSKI.

Czasopismo nasze, po pierwotnych trudnościach organizacyjno-formalnych, ma obecnie ustabilizowaną formę kwartalnika naukowego. Dzięki szerokiej wymianie zagranicznej kwartalnik ten świadczy o działalności i dorobku Towarzystwa również i poza granicami kraju.

Do wydawnictw PTMTS należy też zaliczyć materiały wydawane z okazji sympozjów naukowych i zawierające pełne teksty lub streszczenia prac referowanych. Materiały te, o mniejszym zasięgu niż nasz organ centralny, są przeważnie ilustrowane rysunkami i fotografiami i wydawane w bardzo starannej formie przez poszczególne Oddziały naszego Towarzystwa.

Stałą formą działalności Towarzystwa są konkursy naukowe. Mają one na celu pobudzenie prac naukowych w tych zwłaszcza dziedzinach, które rozwijają się słabiej niż inne. Konkursy stanowią też okazję dla młodych pracowników nauki do wykazania się ambicją naukową i wartościowymi osiągnięciami swej pracy.

W ciągu dziesięciolecia zorganizowano ogółem 20 konkursów o różnym zasięgu i na różne tematy. Zarząd Główny ogłasza corocznie konkurs na prace doświadczalne z dziedziny mechaniki. Oddziały organizują konkursy na wybrane tematy, zatwierdzane przez Zarząd Główny. Organizowanie konkursów jest oczywiście uzależnione od środków finansowych, na ogół skromnych, które Towarzystwo może przeznaczyć na ten cel. Trzeba tu wspomnieć, że niektóre Oddziały umiały uzyskać pewne środki finansowe od władz terenowych, nawiązując z nimi współpracę m.in. w zakresie konkursów naukowych.

Niejednokrotnie notuje się jednak zbyt małą liczbę prac nadsyłanych na konkursy. Po przeanalizowaniu tego zjawiska postanowiono ograniczyć liczbę konkursów do dwóch rocznie (w skali całego Towarzystwa), podnosząc jednocześnie ich rangę i atrakcyjność.

Omówiwszy — z konieczności pobeżnie — działalność Towarzystwa w okresie dziesięciolecia jego istnienia, spróbujmy podsumować rezultaty naszej pracy.

Wydaje się, że główny cel powołania Towarzystwa, tj. pobudzenie rozwoju mechaniki we wszystkich ośrodkach krajowych, został w pewnej mierze osiągnięty. Oddziały Towarzystwa stworzyły platformę współpracy dla badaczy z różnych działów mechaniki i z różnych instytucji naukowych. Zebrania naukowe przyczyniają się do szybkiego informowania o wynikach badań i są terenem swobodnej krytyki i wymiany poglądów. Sympozja Towarzystwa są ponadto terenem szerokiej współpracy w skali ogólnokrajowej lub przynajmniej międzyoddziałowej. Nasz kwartalnik *Mechanika Teoretyczna i Stosowana* rozszerzył możliwości publikowania prac poświęconych interesującym nas naukom. Konkursy Towarzystwa odgrywają niewątpliwie rolę pewnych bodźców, przyczyniających się do rozwoju mechaniki.

Oczywiście, wszystkie formy naszej działalności można i trzeba udoskonalać. Zjazd Jubileuszowy w 1968 r., jako pierwszy zjazd wszystkich członków Towarzystwa, ma mieć charakter naukowy. Przedstawione na Zjeździe referaty dadzą przegląd osiągnięć naukowych w różnych działach mechaniki w ciągu ostatnich 10 lat z uwzględnieniem roli i dorobku PTMTS. Wydaje się, że podsumowując na tym Zjeździe osiągnięcia ubiegłego dziesięciolecia należy jednocześnie spojrzeć w przyszłość, aby następne dziesięciolecie stało się okresem dalszego rozwoju Towarzystwa. Zjazd Jubileuszowy jest okazją do rozpoczęcia na terenie całego PTMTS szerokiej dyskusji na temat poszukiwania nowych i udoskonalania dotychczasowych metod pracy Towarzystwa.

Praca została złożona w Redakcji dnia 15 lutego 1968 r.